

บทที่ 3

อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย

เอกสารบทนี้จะอธิบายเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์และขั้นตอนวิธีการที่ใช้ในการผลิตถ่านไม้อัดแท่ง และถ่านก้านติดใบสละโดยคณะผู้วิจัยจะนำผงถ่านไม้และผงถ่านก้านติดใบสละมาอัดเป็นแท่งให้มีเส้นผ่านศูนย์กลาง 42 มิลลิเมตร ยาว 70 มิลลิเมตร และมีรูกลวงเส้นผ่านศูนย์กลาง 17 มิลลิเมตร และการวิเคราะห์ค่าความร้อน ปริมาณความชื้น ปริมาณเถ้าและระยะเวลาการติดไฟ

3.1 วัสดุและอุปกรณ์

3.1.1 วัสดุที่ใช้ในการผลิตถ่านก้านติดใบสละอัดแท่ง

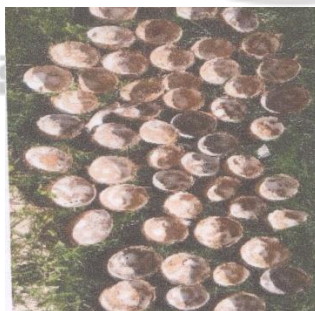
1. ก้านติดใบสละ	60 กิโลกรัม
2. ถ่านไม้	60 กิโลกรัม
3. กะลามะพร้าว	10 กิโลกรัม
4. แป้งมันสำปะหลัง	8.0 กิโลกรัม
5. ผงคาร์บอนแบล็ค	100 กรัม

(ก)

(ข)

(ค)

(ง)

ภาพที่ 3.1 (ก) ก้านติดใบสละ (ข) ถ่านไม้ (ค) กะลามะพร้าว และ (ง) ผงคาร์บอนแบล็ค

3.1.2 อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการผลิตและวิเคราะห์ข้อมูล

1. เครื่องอัดแท่ง	1 เครื่อง
2. เครื่องบด	1 เครื่อง
3. เครื่องผสมเนกประสงค์	1 เครื่อง
4. เตาทอบ	1 เครื่อง
5. เตาอังโล่	4 เตา
6. โถดูดความชื้น	1 โถ
7. ถ้วยครุชีเบิล	4 ถ้วย
8. เครื่องวัดอุณหภูมิแบบอินฟราเรด	1 เครื่อง

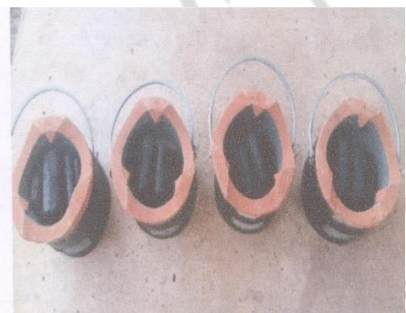
(ก)

(ข)

(ค)

(ง)

(จ)

(ฉ)

ภาพที่ 3.2 (ก) เครื่องบด (ข) เครื่องผสมเนกประสงค์ (ค) เครื่องอัดแท่ง (ง) เตาอังโล่
(จ) โถดูดความชื้นและถ้วยครุชีเบิล และ (ฉ) เครื่องวัดอุณหภูมิแบบอินฟราเรด

3.2 การดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาผลของคาร์บอนแบล็คต่อค่าความร้อน ปริมาณความชื้น ปริมาณเถ้า และระยะเวลาในการติดไฟของถ่านอัดแท่ง 4 ชนิด ประกอบด้วย ถ่านไม้อัดแท่ง ถ่านไม้อัดแท่งผสมคาร์บอนแบล็ค ถ่านก้านติดไบสละอัดแท่งและถ่านก้านติดไบสละอัดแท่งผสมคาร์บอนแบล็ค ซึ่งมีขั้นตอนในการผลิตถ่านอัดแท่งทั้ง 4 ชนิด ดังนี้

3.2.1. ขั้นตอนการผลิตถ่านไม้อัดแท่งและถ่านไม้อัดแท่งผสมคาร์บอนแบล็ค

- 1 นำถ่านไม้จำนวน 30 กิโลกรัม มาบดให้ละเอียดด้วยเครื่องบด
- 2 นำถ่านไม้ที่บดละเอียดจำนวน 30 กิโลกรัม แป้งมันสำปะหลังจำนวน 2.0 กิโลกรัม และน้ำปริมาตร 1.5 ลิตร มาผสมให้เป็นเนื้อเดียวกันด้วยเครื่องผสมเอนกประสงค์
- 3 นำส่วนผสมที่ได้มาอัดเป็นแท่งด้วยเครื่องอัดแท่งให้มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 42 มิลลิเมตร ยาว 70 มิลลิเมตร และเส้นผ่านศูนย์กลางของรูกลวง 17 มิลลิเมตร แล้วนำไปตากแดดเป็นเวลา 3 วัน
- 4 การผลิตถ่านไม้อัดแท่งผสมคาร์บอนแบล็คทำได้ด้วยวิธีเดียวกัน แต่จะเพิ่มคาร์บอนแบล็ค จำนวน 50 กรัม ลงไปในระหว่างทำการผสมให้เป็นเนื้อเดียวกัน

3.2.2 การผลิตถ่านก้านติดไบสละอัดแท่งและถ่านก้านติดไบสละอัดแท่งผสมคาร์บอนแบล็ค

- 1 นำก้านติดไบสละและกะลามะพร้าวไปตากแดดเป็นเวลา 3 วัน แล้วนำไปบดให้ละเอียดด้วยเครื่องบด
- 2 นำก้านติดไบสละบดจำนวน 30 กิโลกรัม กะลามะพร้าวบดจำนวน 5.0 กิโลกรัม แป้งมันสำปะหลังจำนวน 2.0 กิโลกรัมและน้ำปริมาตร 1.5 ลิตร ผสมให้เป็นเนื้อเดียวกันด้วยเครื่องผสมเอนกประสงค์
- 3 นำส่วนผสมที่ได้มาอัดเป็นแท่งด้วยเครื่องอัดแท่งให้มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 42 มิลลิเมตร ยาว 70 มิลลิเมตร และเส้นผ่านศูนย์กลางของรูกลวง 17 มิลลิเมตร แล้วนำไปตากแดดเป็นเวลา 3 วัน
- 4 การผลิตถ่านก้านติดไบสละอัดแท่งผสมคาร์บอนแบล็คทำได้ด้วยวิธีเดียวกัน แต่จะเพิ่มคาร์บอนแบล็ค จำนวน 50 กรัมลงไปในระหว่างทำการผสมให้เป็นเนื้อเดียวกัน

3.3 วิเคราะห์สมบัติทางด้านเชื้อเพลิงตามมาตรฐาน ASTM

3.1.1 การหาค่าความร้อน (Heating value) ของถ่านอัดแท่ง ตามมาตรฐาน ASTM 5865 ด้วยเครื่องบอมบ์แคลอรีมิเตอร์ (bomb calorimeter) ยี่ห้อ LECO รุ่น AC 500 นั้นทำได้ดังนี้

1. นำลวด (fuse wire) ยาวประมาณ 10 เซนติเมตร ผูกที่ปลายทั้งสองของแท่งเหล็กด้านล่างของฝาบอมบ์ ใส่ตัวอย่างถ่านอัดแท่งปริมาณ 1 กรัม ลงในถ้วยแล้วนำไปวางบนช่วงปลายแท่งเหล็กของฝาบอมบ์โดยให้ลวดสัมผัสกับถ่านอัดแท่งตัวอย่าง

2. เติมน้ำกลั่น 1 มิลลิลิตร ลงในบอมบ์แล้วปิดฝาบอมบ์ นำไปอัดออกซิเจนให้มีความดันประมาณ 30 บรรยากาศ แล้วนำไปวางในถังบอมบ์

3. ใส่น้ำกลั่นอุณหภูมิ 24 องศาเซลเซียส ปริมาณ 2 ลิตร ลงในถังบอมบ์ (Bucker) แล้วต่อสายไฟที่ใช้ในการจุดระเบิด 2 เส้นเข้ากับตัวบอมบ์ ปิดฝาแล้วเปิดสวิตช์เครื่องอ่านค่าอุณหภูมิของน้ำในถังบรรจุบอมบ์กับน้ำที่อยู่ในตัวหุ้ม (Jacket) เมื่ออุณหภูมิทั้งสองมีค่าใกล้เคียงกัน กดปุ่มจุดระเบิด บันทึกค่าอุณหภูมิเริ่มต้นและอุณหภูมิที่เพิ่มขึ้นจนกระทั่งมีค่าคงที่

4. นำตัวบอมบ์ออกจากถัง แล้วปล่อยก๊าซออกจากบอมบ์อย่างช้าๆ ล้างฝาบอมบ์และถ้วยที่บรรจุตัวอย่างถ่านอัดแท่ง วัดความยาวลวดที่เหลือ แล้วใส่ค่าเข้าเครื่องเพื่อให้เครื่องคำนวณค่าความร้อน

3.3.2 การวิเคราะห์ความชื้นตามมาตรฐาน ASTM D3173

คณะผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่าความชื้น (Moisture) ของถ่านอัดแท่งโดยใช้เตาอบ (Oven) ถ้วยครุชเชิล (Crucible) 4 ใบและโถดูดความชื้น (Desiccators) ซึ่งมีขั้นตอนวิธีการดังนี้

1 นำถ้วยครุชเชิลไปอบที่อุณหภูมิ 105 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที แล้วนำไปทำให้เย็นโดยใส่ในโถดูดความชื้นเป็นเวลา 15 นาที จากนั้นนำไปชั่งและบันทึกน้ำหนัก (W_c)

2 นำถ่านอัดแท่งทั้ง 4 ชนิด แยกใส่ลงไปด้วยถ้วยครุชเชิลแต่ละใบแล้วนำไปชั่งบันทึกน้ำหนัก (W_i)

3 นำถ้วยครุชเชิลทั้งสิ้นไปอบในเตาอบที่อุณหภูมิ 750 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 4.0 ชั่วโมง แล้วทำให้เย็นในโถดูดความชื้นเป็นเวลา 20 นาที แล้วนำไปชั่งบันทึกน้ำหนัก (W_f)

4 คำนวณหาค่าร้อยละปริมาณความชื้น

$$\%M = \frac{(W_i - W_f)}{W} \times 100\%$$

3.3.3 การวิเคราะห์ปริมาณเถ้าตามมาตรฐาน ASTM D3174

คณะผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาร้อยละปริมาณเถ้า(Ash) ของถ่านอัดแท่งโดยใช้เตาอบ (Oven) ถ้วยครุชชีเบล (Crucible) จำนวน 4 ใบและโถดูดความชื้น (Desiccators) โดยมีขั้นตอนและวิธีการดังนี้

- 1 นำถ้วยครุชชีเบลไปอบที่อุณหภูมิ 105 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที แล้วนำไปทำให้เย็นโดยใส่ในโถดูดความชื้นเป็นเวลา 15 นาที หลังจากนั้นนำไปชั่งบนตีกน้ำหนัก W_c
- 2 นำถ่านอัดแท่งทั้ง 4 ชนิด แยกใส่ลงไปด้วยถ้วยครุชชีเบลแต่ละใบแล้วนำไปอบในเตาอบที่อุณหภูมิ 750 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 4 ชั่วโมงแล้วทำให้เย็นในโถดูดความชื้นเป็นเวลา 20 นาที แล้วนำไป ชั่งน้ำหนัก (W_{sc}) เพื่อนำไปหาร้อยละปริมาณเถ้า
- 3 คำนวณหาค่าปริมาณร้อยละของปริมาณเถ้า

$$\%Ash = \frac{(W_{sc} - W_c)}{W} \times 100\%$$

3.3.4 การหาระยะเวลาในการติดไฟ

การหาระยะเวลาในการติดไฟ (burning time) นั้นเราจะทดสอบการเผาไหม้โดยตรง ด้วยการนำถ่านอัดแท่งทั้ง 4 ชนิดๆ ละ 4 แท่ง ที่มีความยาวและน้ำหนักเท่าๆ กัน ไปใส่ในเตาอั้งโล่ แล้วทำการก่อไฟ แล้วทำการจับเวลาตั้งแต่เริ่มติดไฟจนกระทั่งมอดดับ